

BEROEPSBELANGEN

IETS OVER DE TANDHEELKUNDIGE EXAMENS IN NED.-INDIË

Waar in de bepalingen betreffende de tandheelkundige examens en in de wijze waarop deze worden afgenomen in den jongsten tijd min of meer ingrijpende veranderingen zijn tot stand gekomen, is het wellicht voor een juist begrip omtrent de huidige toestanden ten deze in Indië, niet ondienstig dienaangaande eenige mededeelingen te doen. Gold tot voor kort het recht om zonder het bezit van eenig diploma van middelbaar onderwijs tot de examens voor Indisch tandarts toegelaten te worden, zoo is thans aan dien ongewenschten toestand een einde gemaakt. Sinds eenige maanden wordt n.l., evenals in Holland, het einddiploma H. B. S. 5-jarigen cursus of Gymnasium geëischt om te worden toegelaten tot het afleggen van het theoretisch tandheelkundig examen. Behoudens echter eenige uitzonderingen, waarover nader. Vooraf ga de officiële gewijzigde tekst van het Reglement op den B. G. D.

De nieuwe bepalingen, vastgelegd in Staatsblad no. 240, luiden als volgt:

Art. 1.

Het reglement op den Burg. Geneesk. Dienst enz. enz. wordt nader gewijzigd en aangevuld als volgt:

Lid I. Het eerste lid en de aanhef van 't tweede lid van art. 25 enz. enz. worde gelezen:

Bevoegd tot 't afleggen van 't praktisch examen voor tandarts zijn alleen:

a. zij, die met goed gevolg het theoretisch examen in de tandheelk. bedoeld in lid II van dit artikel hebben afgelegd;

b. zij, die een bewijs kunnen overleggen, dat zij het theoretisch examen in de tandheelk. aan een Nederl. Universiteit met goed gevolg hebben afgelegd,

c. zij, die na afgelegd examen het recht hebben verkregen tot

uitoefening van de geneeskunst in haren geheel omvang of van de tandheelkunde in een ander rijk, overeenkomstig de aldaar geldende bepalingen, voorzover die, wat de tandheelk. betreft, naar het oordeel van den hoofdinspecteur ongeveer gelijkwaardig kunnen worden geacht met de in Nederland of in Nederl.-Indië ter zake bestaande voorschriften.

Het theoretisch examen in de tandheelkunde betreft:

Lid II. Art. 25 wordt gelezen:

„Bevoegd tot het afleggen van 't theoretisch examen in de tandheelk. zijn alleen zij, die in 't bezit zijn van een getuigschrift, verkregen door het met goed gevolg afleggen van 't eindexamen van de gymnasia, de hoogere burgerscholen met 5-jarigen cursus, de algemeene middelbare scholen of andere instelling van algemeen middelbaar onderwijs in Nederland of in Nederl.-Indië, dan wel een daarmee gelijkwaardig examen, ter beoordeeling van den hoofdinspecteur.”

Van het theoretisch examen als tandarts, bedoeld in art. 25, zijn vrijgesteld zij, die een bewijs kunnen overleggen, dat zij dit examen aan een Nederl. Universiteit met goed gevolg hebben afgelegd.

Art. 2.

„De hoofdinspecteur, hoofd van den Burg. Geneesk. Dienst, is bevoegd om aan hen, die kunnen aantonen, dat zij zich gedurende ten minste een jaar, onmiddellijk voorafgaande aan den dag van in werking treding dezer ordonnantie, ernstig voor het theoretisch examen in de tandheelk. hebben voorbereid, vrijstelling te verlenen van de voldoening aan de in art. I van deze ordonnantie onder II gestelde voorwaarde voor de toelating tot het theoretisch examen in de tandheelkunde.”

Tot zoover de examen-bevoegdheden. Wat nu de examen-eischen betreft, daarvoor gelden feitelijk nog de bepalingen van het vigeerende reglement. Dit is echter in alle opzichten verouderd en niet in overeenstemming met de vereischten van de moderne tandheelkundige praktijk. Zoo spreekt het b.v. wel van het inzetten van kunststanden en gebitten, doch niet van het zelf vervaardigen. ¹⁾ Ook van de orthodontie wordt daarin

¹⁾ Ruim een half jaar geleden deden twee Duitsche tandartsen, Doctor.^{es} Med. Dent., hier examen. Zij lieten clandestien hun gebittenwerk elders vervaardigen. De examen-commissie heeft dit werk niet geaccepteerd, daar zij — terecht — van het standpunt uitgaat, dat een tandarts dit moet kunnen, teneinde daardoor in staat te zijn niet alleen om zijn techniker te controleeren, doch ook om het desnoods zonder techniker te stellen.

met geen woord gerept en zoo zijn er meer leemten, waarvan de voorziening urgent is. In overleg met den Directeur van de S.t.o.v.i.a., tevens voorzitter der examen-commissie, hebben wij daarom een nieuw programma opgesteld, dat naar onze meening beter aangeeft wat de candidaten moeten kennen. Zooals men zal zien, is het theoretisch gedeelte, in navolging van Holland, in twee gedeelten gesplitst. Dit met het oog op de vrijstelling, die men hier blijkbaar per sé aan buitenlanders wil geven.¹⁾

Dit ontwerp-programma heeft den hierarchischen tocht via genoemden voorzitter en een commissie van medische ambtenaren, aan het onderwijs verbonden, ondernomen. Het is vervolgens terecht gekomen bij den Burgerl. Geneeskundigen Dienst en daarna vermoedelijk bij een commissie van gewone ambtenaren, alvorens de „Allerhöchste Stelle" te bereiken.

Het is of wordt wellicht teruggezonden om advies naar den Raad van Indië en blijft dan vermoedelijk liggen tot tijd en wijle een of ander gebelgd candidaat een request indient en een beslissing noodzakelijk maakt. De lezer bespare mij dus de berekening, wanneer het nieuwe examen-reglement zal verschijnen! In elk geval zullen de candidaten in Holland, mitsgaders de collega's, die zich met de opleiding voor het indisch examen onledig houden, goed doen, het aanstaande programma als maatstaf te nemen.

Wat nu nog de wijziging van de toelatingseischen tot het theoretisch examen betreft, de vereischte van het bezit van het diploma H. B. S. 5-jarigen cursus of Gymnasium is niet een uitvloeisel geweest van onze huidige actie. De plannen tot de in bovengenoemde artikelen aangebrachte wijzigingen, o.a. ook de vrijstelling voor buitenlandsche tandartsen, dateeren van vóór de in-functie-treding van den tegenwoordigen Directeur van de Stovia, aangezien deze voorzitter van de examen-commissie daarmee niet bekend was.²⁾

1) In mijn vorig artikel (zie Tandheelkunde in Indië) heb ik reeds vermeld, dat de zooeven genoemde tandartsen een request hadden ingediend tot het verkrijgen van vrijstelling van het theoretisch examen. De tandheekundige leden der examen-commissie verzetten zich daartegen, deels omdat vroegere candidaten (een veearts en een D.D.S.) zich daaraan ook hebben moeten onderwerpen, en tevens omdat wederkeerig het Nederlandsche diploma in het buitenland ook geen vrijstelling verleent. Het resultaat was, dat de Duitschers wél vrijstelling hebben gekregen, zonder dat de examen-commissie er in gekend is.

De nieuwe indeeling is nu zoo voorgesteld, opdat dan alleen vrijstelling worde gegeven van het eerste gedeelte.

2) Misschien heeft het request der beide Duitschers den heeren aan die plannen herinnerd en is hun op grond daarvan vrijstelling gegeven? Onmogelijk is het niet-

Hieronder volgen de voorgestelde eischen voor het theoretisch examen. Het eerste gedeelte omvat:

- a. Algemeene anatomie;
- b. „ pathologie;
- c. „ histologie
- d. „ physiologie;
- e. „ bacteriologie.

Het tweede gedeelte omvat:

- a. De bijzondere anatomie van de tanden, mondholte en adnexa;
- b. Pathologie en pathologische anatomie van de tanden, mondholte en adnexa;
- c. Histologie van 't gebit;
- d. Physiologie van 't gebit (dentitie, voeding, sensibiliteit);
- e. Mondbacteriologie;
- f. Algemeene chirurgie;
- h. Kennis omtrent materialen en geneesmiddelen benoodigd in de tandheelk., benevens recepteerkunde voor zoover noodig tot het voorschrijven van plaatselijk werkende geneesmiddelen voor ziekten van de tanden, tandkassen, en tandvleesch;
- i. Algemeene kennis omtrent de inrichting en toepassing van apparaten, benoodigd voor macro- en microscopische diagnostiek en therapie.

Praktisch examen.

Voor het practisch examen ter verkrijging van de bevoegdheid tot het uitoefenen der tandheelkunst, waaronder verstaan wordt de behandeling in de mondholte van de anatomische en pathologische afwijkingen betreffende, dan wel samenhangende met het gebit of deszelfs verwaarloozing, worden gevorderd bewijzen van:

I. bedrevenheid in de techniek der conserveerende-, operatieve-, (met name injectie, abscesbeh. en extractie) orthodontische-, (nl. de elementaire verrichtingen) en prothetische tandheelk. (o.a. ook brugwerk), zoowel op phantoom als op de patient;

II. het nog in voldoende mate beschikken over de kennis, vervat in de eischen van het theoretisch examen tweede deel;

III. bekendheid met de oorzaken, kenmerken, verloop of eventuele gevolgen en de therapie der anatomische en pathologische afwijkingen, zetelende in de mondholte en omliggende deelen,

(o. a. kaakfractuur, wortelpuntresectie, empyema antrum Highmori, enz.)

N.B. Verplichtend is het medebrengen van instrumenten en materialen, die aan de eischen der hygiëne voldoen en geschikt zijn ter demonstratie van de in punt I. vereischte bedrevenheid. Onnoodig is het medevoeren van stoel, spittoon en nog enkele andere zaken:

Voor een juist begrip van het voorgestelde reglement is het gewenscht een kleine beschouwing te geven over het gehalte der candidaten in verband met de Indische toestanden.

Zoo komt het voor, dat gouvernementsambtenaren hun ambtelijke positie te gelegener tijd zouden willen ruilen voor het vrije beroep van tandarts in Indië. Daartoe trachten zij hun verloftijd te benutten om zich voor de examens te bekwamen. Nu doet zich het geval voor, dat na het slagen voor het theoretisch gedeelte de ambtenaar overgeplaatst wordt naar een kleine plaats, zoodat alle contact met de tandheelkunst verbroken en onmogelijk wordt. Komt zoo'n „aspirant" na eenige jaren weer in een groote plaats dan neemt hij zijn voorbereiding voor het practisch gedeelte weer ter hand en geeft zich voor het examen op. Feitelijk zou bij zoo'n candidaat geen onderzoek meer mogen worden ingesteld naar zijn theoretische kennis van voorheen. Toch is het juist hoogst noodzakelijk, wijl dergelijke candidaten vaak in jaren niets meer aan de tandheelkundige studie gedaan hebben en eenvoudig vertrouwen op hun vroeger voor het theoretische gedeelte verkregen vrijstelling. ¹⁾

Ook Holland levert een zeker contingent gegadigden naar het Indische tandartsdiploma, die door deze of gene collega, in onderschatting van de benoodigde kennis en vaardigheid daarvoor vereischt, worden „opgeleid" en last not least met een aanbevelingsbrief gewapend naar hier gedirigeerd. Ook technikers, meer met optimisme dan tandheelkundige bekwaamheden behept, denken hier in een handomdraaien met succes examen te doen.

Ten slotte zijn er dan candidaten, voor wie het eind-diploma H. B. S. te machtig was of onbereikbaar en die nu met behulp van den D. D. S. graad, direct tot de examens wenschen te worden toegelaten. Volgens de nieuwe bepalingen is dit niet zonder meer mogelijk, tenzij de candidaat in Amerika ook het Staatsexamen heeft afgelegd, zonder hetwelk in Amerika geen

¹⁾ Zoo wilde een dergelijke candidaat voor een extractie een injectie-oplossing laten klaarmaken met 30% (dertig!) Cocaine.

praktijksbeoefening toegestaan is. (Wellicht valt het D. D. S.-examen te rangschikken onder lid II van artikel 1, aangenomen althans, dat de hoofdinspecteur van den B. G. D. dit examen gelijkwaardig zou achten met dat van een instelling van algemeen middelbaar onderwijs?)

Waar de tandheekkundige examens in Indië het fundament van een officieele ja zelfs maar eenige geregelde opleiding ontberen, zijn misvattingen omtrent de vereischten en de in 't algemeen belang ook te eischen kundigheden, ten deele te verwachten. In hoeverre en in welke mate de examinandi vaak te kort schieten moge het beste blijken uit enkele feiten.

Zoo kwam iemand alleen met een sonde en een spiegelkje op het examen. Een ander, nog wel een veearts bracht een afgedankt stelletje instrumenten en afdruklepels mee, zwart, vies en nog bezet met restanten afdrukmasa van vroeger gebruik. Hij etaleerde dat oud-roest op de nieuwe operatietafel in het nieuwe ziekenhuis, wat, zoo de chirurg-examinator het hadde ontdekt, zijn kans van slagen voor eeuwig zou hebben bedorven! Dezelfde candidaat werd opgedragen een losse $M_3 s d$ te extraheeren. Hij vatte de tang in den bovengreep, ging vóór den patient staan om den molaar in 't gezicht te krijgen, maar kwam hierdoor in een gedwongen houding. Hij bemerkte dit en trachtte de situatie te verbeteren door in elke hand een been van de tang vast te houden, zoodoende met beide handen deze opduwend.

Dat ook een D. D. S.-diploma ¹⁾ geen waarborg is voor redelijke kennis demonstreerde een vrouwelijke candidaat, die blijkbaar nooit had geëxtraheerd, niet wist hoe en waar ze moest staan, het verschil niet kende tusschen rechter- en linkerbovenmolaartang, ja zich zelfs vergiste met boven en onder. Een plaatselijke injectie durfde ze nagenoeg niet te geven. Het bleek, dat zij in Amerika slechts het extraheeren had gezien en zij beweerde, dat daar met drie universaaltangen werd gewerkt. Van een systematische tang-voering wist zij niets. Ook in theoretische kennis was zij niet sterk. Gevraagd, bij applicatie van tinct. jodii, tot welke elementengroep jodium behoort, moest zij het antwoord schuldig blijven. Van aldehyden (formalin) had zij evenmin gehoord.

Nu is de gebrekkige voorbereiding van sommige kandidaten wel te verklaren. Gouvernementsambtenaren b.v., die na hun verlof terugkomen, treden dan weer in het dienstverband, zoodat zij niet zooveel vrijen tijd hebben. Dan is oefenmateriaal hier

¹⁾ Chicago College of Dental Surgery.

niet zoo gemakkelijk te verkrijgen, daar de inlanders niet zoo gauw een Europeeschen tandarts opzoeken. Buitendien zal een tandarts-leermeester, die het niet druk heeft, ook zijn minder-goed betalende Europeesche patienten niet aan zijn leerling toevertrouwen, uit vrees dat zijn praktijk daardoor schade zou lijden en een tandarts met een drukke praktijk heeft geen tijd om telkens bij zijn leerling te gaan kijken. Gewoonlijk wordt dan ook de candidaat bij den examen bij den operatiestoel erg stumperachtig knoeit met cofferdam, wathouders, enz. De eerstgenoemde candidaat had b.v. elf maanden bij een collega gewerkt, deed toen, aangezien hij naar een uithoek zou worden overgeplaatst, examen, doch was natuurlijk op geen stukken na klaar voor het practisch gedeelte, ook al omdat hij te weinig op patienten had gewerkt.

Uit het bovenstaande zal zeker wel duidelijk zijn geworden, dat de in het examen-programma vervatte voorschriften betreffende het practisch gedeelte geenszins overdreven zijn of misplaatst!

Het wachten ist nu nog slechts op de officiële bekrachtiging!

H. C. VAN DEINSE.

1 Augustus 1923.

NASCHRIFT.

St. Bureaucratus is in Indië geen quantité négligéable.

Dat is bekend, overbekend.

Ook van de departementale bureaustoelen van den Burgerlijk Geneeskundigen Dienst schijnt een sterk stimuleerenden invloed op de medische bezetters uit te gaan, om zich in laatste instantie te laten gelden in aangelegenheden, waar anderen officieel en rechtens tot oordeelen bevoegd zijn en geroepen. Het vorenstaand artikel vermeldt zoo enkele gevallen, waarin een examen-commissie het moest afleggen tegen de hoogere ambtelijke machten.

Juist dezer dagen bevatte de N. Rott. Crt.¹⁾ een drietal artikelen over Het Indisch-Hooger Onderwijs, waarin nog een staaltje van ongehoorde ambtelijke inmenging in de uitspraak van de tandheekkundige examen-commissie wordt medegedeeld. De schrijver zegt daar:

¹⁾ Avondbladen van 3—5 November.

De vrees voor deze soort inmenging (bedoeld is de ambtelijke inmenging in het H. O. in het algemeen Red.) ook door geneeskundige ambtenaren is gegrond: men spiegele zich aan het voorval in West-Java, waar de Burgerlijke Geneeskundige Dienst in den jare 1923 een door de Tandartsexamen-commissie ten tweeden male afgewezen vreemdeling een testimonium uitreikte dat hem in staat stelde toch tandheelkundige praxis uit te oefenen en daarbij een zeer lucratief bestaan te vinden ten koste van Hollandsche patienten. Hieruit blijkt, dat een geneeskundig ambtenaar zonder meer in staat is de beslissing eener wettelijk ingestelde tandarts-commissie ongedaan te maken!

De uitvinding van dezen troostrijken vorm van hooger beroep op een examen-uitslag getuigt van groote originaliteit. Hier te lande zou niemand het zelfs maar tot aan de gedachte hebben kunnen brengen en ginds werkt deze al enige jaren, vermoedelijk tot volle tevredenheid van den hoofd-inspectoralen octrooi-houder en den begunstigten appellant.

Desniettemin lijkt het ons voor het gouvernementeele prestige wel gewenscht dat voor een verdere toepassing een solied djatihouten stokje worde gestoken. Ook het algemeen belang zou er niet dan bij gebaat zijn, om van de belangen der tandheelkunde maar niet eens te spreken.

Red. B.